GOPS SIECHNICE
GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach
ul. Żernicka 17 , 55-010 Święta Katarzyna
tel. 71/ 311 39 68, e-mail gops@gops-siechnice.org.pl

Sprawozdanie

z realizacji

Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siechnice za 2018 rok

Święta Katarzyna, marzec 2019 r.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018r. poz. 998 ze zmianami) obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Obowiązek ten realizowany jest we współpracy ze środowiskami lokalnymi, instytucjami oświatowymi, sądami, policją, organizacjami społecznymi. Ważne jest aby wsparcie potrzebującym rodzinom udzielone było dostatecznie wcześnie, by eliminować sytuacje gdy dziecko musi opuścić rodzinę biologiczną.

W 2017 roku został opracowany i wdrożony trzyletni Program Wspierania Rodziny dla Gminy Siechnice, w którym zaplanowane zostały działania zmierzające do wsparcia rodzin mających trudności w należytym wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Szczegółowy opis zadań realizowanych w 2018 roku w ramach Programu

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

W 2018 r. system pomocy społecznej objął wsparciem **166** rodzin - **306** osób. Analizując liczbę osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej do liczby mieszkańców (20 834 - stan na 31.12.2018 r.), przyjąć należy, iż wsparciem zostało objętych **1,47**% społeczności lokalnej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1769 ze zmianami) wspierał osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiał życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W ramach realizowanych zadań udzielana była pomoc: na zakup żywności, odzieży i obuwia, środków czystości, opału, leków, doposażenia w podstawowy sprzęt AGD finansowane były koszty leczenia u specjalistów, opłaty mieszkaniowe i przejazdy środkami komunikacji podmiejskiej.

Rodziny korzystały również z dożywiana dla dzieci w przedszkolach, szkołach oraz placówkach oświatowych położonych poza terenem gminy (Ośrodki Szkolno-Wychowawcze). Z dożywiania w placówkach oświatowych korzystało **25 dzieci.** Ponadto Ośrodek od 2018 r. w ramach wsparcia dla osób zwracających się o pomoc zapewnia ciepły posiłek (pełen obiad) z dowozem do domu przez firmę cateringową. Z ciepłego posiłku skorzystało 34 podopiecznych. Pomoc najczęściej przyznawana była z powodu ubóstwa i bezrobocia.

Pomoc przyznawana była w **formie pieniężnej, przyznawanych świadczeń rzeczowych oraz usług.** Pracownicy socjalni prowadzili również pracę socjalną z rodzinami, które samodzielnie nie potrafią przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej.

Wśród rodzin korzystających z pomocy najczęściej pomoc przyznawana była z następujących powodów:

Tabela nr 1. Powody przyznania pomocy w 2018 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	**Liczba rodzin**	**W tym na wsi**	**Liczba osób w rodzinie**
Ogółem	**178**	**140**	**335**
Ubóstwo	85	62	138
Bezdomność	6	4	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	11 3	7 1	41 14
Bezrobocie	58	41	110
Niepełnosprawność	58	51	97
Długotrwała lub nagła choroba	87	70	144
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego w tym: - rodziny niepełne - rodziny wielodzietne	22 20 2	16 14 1	62 55 10
Alkoholizm	7	4	11
Przemoc	1	1	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	1	4

* Wymienione w ustawie powody, z powodu których przyznana była pomoc, mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczba osób i rodzin się nie sumuje

Wykres nr 1. Powody przyznania pomocy w 2018 r.

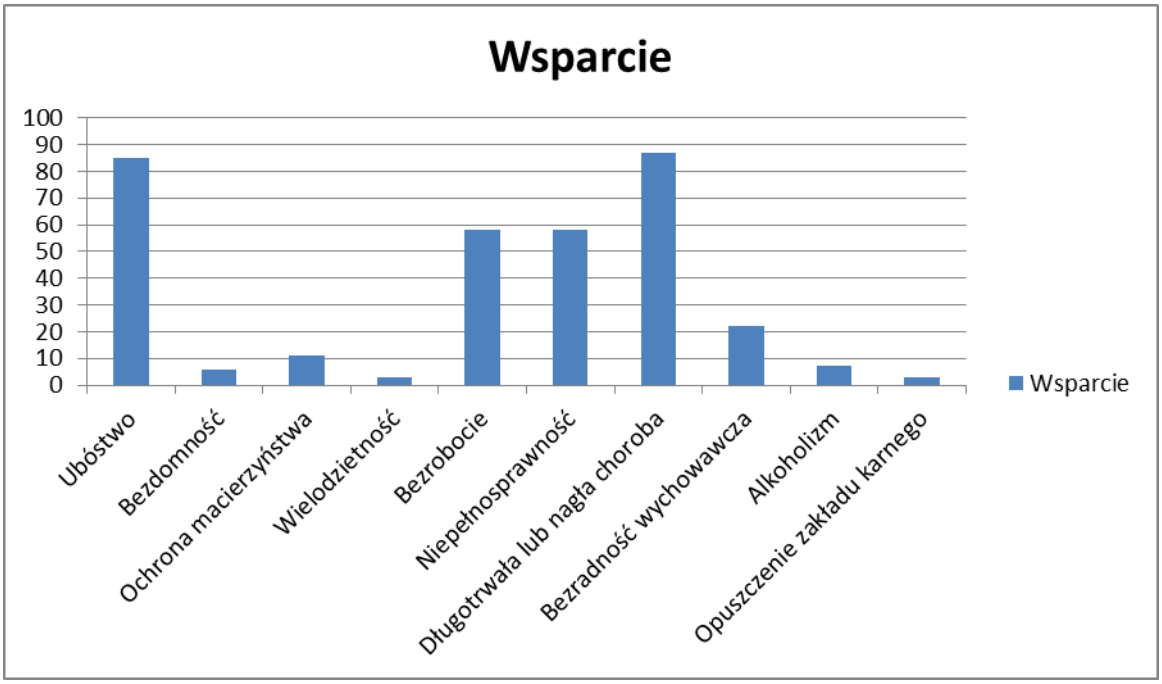

W ramach tego zadania wszystkie działające na terenie gminy jednostki i instytucje podejmowały działania mające na celu rozwiązywanie problemów osób i rodzin na terenie gminy. Zauważanie problemów w środowisku i bezpośredni kontakt pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pielęgniarek środowiskowych, dzielnicowych pozwalał na szybką diagnozę i podejmowanie działań nakierowanych wsparcie i wyjście rodziny z trudnej sytuacji życiowej.

Pomoc dla rodzin udzielana była również przez **Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Siechnicach** przyznając świadczenia oraz świadcząc usługi.

Tabela nr 2. Pomoc przyznana w ramach wsparcia Wydziału Edukacji w 2018r.

L.p.	Rodzaj udzielonej pomocy	Ilość dzieci
1.	wyprawki szkolne	0
2.	dowóz dzieci do szkoły	540 463 – w ramach przewozu zbiorowego dzieci do szkół (firma Polbus) 31 - w ramach przewozu zbiorowego dzieci do szkół (Bus gminny) 29 – w ramach przewozu zbiorowego osób niepełnosprawnych, 17 – w ramach zwrotu kosztów dowozu osób niepełnosprawnych.
3.	stypendia Burmistrza	24

2. Zapobieganie uzależnieniom dzieci, młodzieży i dorosłych

W 2018 r. zorganizowane zostały szkolenia dla kadry pedagogicznej, uprawniających nauczycieli do realizacji rekomendowanych programów profilaktyki uzależnień wśród dzieci i młodzieży. W porozumieniu ze szkołami wybrane zostały 3 programy rekomendowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Zorganizowane zostały następujące szkolenia:

- Program *„Spójrz inaczej”* dla klas IV - VII
- Program *Noe I i Noe II* dla klas VI – VIII Szkoły Podstawowej i klas II/III Gimnazjum
- Program *„Słońce za chmur” dla uczniów 0 – II i VI – VII Szkoły Podstawowej oraz Gimnazjum,*

W sumie w szkoleniach uczestniczyło **12 nauczycieli**.

W sumie na terenie gminy przeprowadzono **43 warsztaty** i uczestniczyło w nich **ok. 1700 dzieci.**

*Dodatkowo przeprowadzono mediacje dla uczniów oraz dla nauczycieli, w których udział wzięło **120 nauczycieli i 470 uczniów** klas VI – VII Szkoły Podstawowej i gimnazjum*

W ramach **profilaktyki narkotycznej** zostały przeprowadzone warsztaty dla „Bądź sobą" dla uczniów klas VII Szkoły Podstawowej oraz uczniów gimnazjum. Warsztaty trwały łącznie ponad 30 godzin i wzięło w nich udział ok 300 uczniów.

Kolejnym działaniem organizowanym w ramach profilaktyki uzależnień była kampania społeczna **„Edukacja prawna w gminie Siechnice",** w trakcie której zorganizowano spotkania z Sędzią Anną Marią Wesołowską, w którym udział wzięła cała społeczność Szkół Podstawowych w Świętej Katarzynie, Siechnicach i Radwanicach, w tym:

- ok. 1500 uczniów szkół,
- ok. 120 nauczycieli i pozostałej kardy zatrudnionej w szkole,
- ok. 100 osób mieszkańców terenu gminy Siechnice.

„Edukacja prawna" pomogła utworzyć „kąciki prawne" w Szkole Podstawowej w Świętej Katarzynie, Radwanicach i Szkole Podstawowej nr 2 w Siechnicach. Dodatkowo w ramach działań realizowano program akademicki dla szkół podstawowych z zakresy edukacji prawnej przez studentów prawa przy Stowarzyszeniu Elsa, w programie udział wzięło ok 250 uczniów.

W ramach współpracy instytucji działających na terenie gminy podejmowane są działania interwencyjne, prewencyjne i profilaktyczne. Instytucjami, które wspólnie z Ośrodkiem podejmują działania mające na celu zapobieganie uzależnieniom na terenie gminy są:

1. Szkoły Podstawowe w: Siechnicach, Św. Katarzynie, Radwanicach, Żernikach, Kotowicach; w tym oddziały gimnazjalne.
2. Przedszkola w: Siechnicach, Św. Katarzynie, Żernikach
3. Zespół Opieki Zdrowotnej
4. Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji
5. Straż Miejska
6. Posterunek Policji
7. Sołectwa

W ramach tego zadania organizowane były dwa PIKNIKI RODZINNE: 26 maja 2018 r. w Świętej Katarzynie i 9 czerwca 2018 r. w Siechnicach, które promują zdrowy tryb życia oraz mają na celu aktywizację międzypokoleniową.

3. Wsparcie rodzin w zakresie poradnictwa specjalistycznego

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Punkt Konsultacyjny w ramach którego prowadzone jest poradnictwo psychologiczno - terapeutyczne oraz prawne dla rodzin. W ramach Punktu rodziny mogą uzyskać specjalistyczne porady przyczyniające się do rozwiązania sytuacji kryzysowych w rodzinie. Z porad korzystają również rodziny, z którymi pracuje Asystent Rodziny, w szczególności w zakresie podniesienia kompetencji rodzicielskich.

W Punkcie Konsultacyjnym zatrudnionych jest 3 psychologów. Porady prawne udzielane były w ramach bezpłatnego poradnictwa prawnego w Urzędzie Miejskim w Siechnicach. W ramach Punktu Konsultacyjnego prowadzona jest terapia biofeedback dla dzieci i osób z problemami

(uzależnień, przemocy, depresji). Biofeedback to profesjonalny trening mózgu. Informacja o stanie umysłu pacjenta jest mu przekazywana za pośrednictwem sygnału EEG. Biofeedback - biologiczne sprzężenie zwrotne –polega na podawaniu pacjentowi sygnałów zwrotnych o zmianach stanu fizjologicznego jego organizmu, dzięki czemu może on nauczyć się modyfikować funkcje, które normalnie nie są kontrolowane świadomie.

W 2018 roku z Punktu Konsultacyjnego skorzystało 427 osoby.

Tabela nr 3. Statystyka udzielonych porad

Zakres udzielonych porad:	Liczba osób	Liczba porad
Osobom z problemem alkoholowym	56	232
Członkom rodzin osób uzależnionych	32	70
Problemy wychowawcze zgłaszane przez szkoły	21	30
Konsultacje pracowników GOPS	12	38
Przemoc w rodzinie	71	196
Pozostałe konsultacje	114	241
Terapia Biofeedback	38	361
Porady prawne	83	106
RAZEM	**427**	**1 274**

Wykres 4. Liczba udzielonych porad

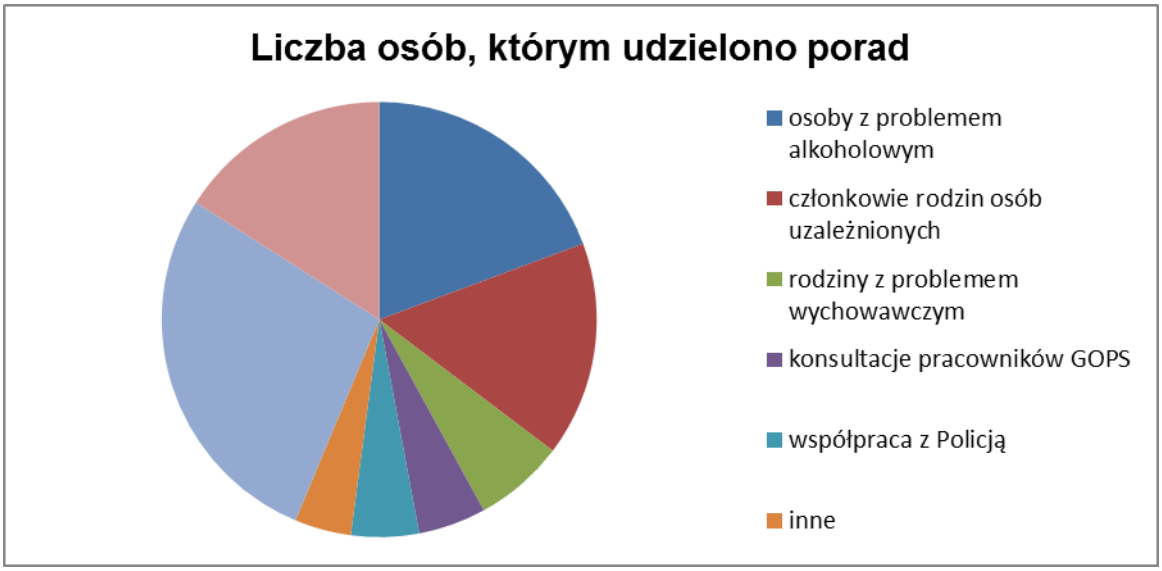

4. Karta Dużej Rodziny

Według powszechnie przyjętej definicji za rodzinę wielodzietną uważamy rodziców z co najmniej trojgiem dzieci. Takie założenie przyjął również rząd, wprowadzając w czerwcu 2014 r. program dla rodzin wielodzietnych - ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny. Ma ona na celu umożliwienie rodzinom „3+" uczestniczenia w życiu kulturalnym, korzystania z oferty rekreacyjnej czy zniżek na różne środki transportu. Posługując się specjalnymi kartami, członkowie rodzin z przynajmniej trojgiem dzieci mogą kupić ulgowe bilety do muzeów, obiektów zabytkowych, korzystać ze zniżek w ośrodkach wypoczynkowych, środkach komunikacji miejskiej czy w PKP.

Na podstawie danych, jakimi dysponuje GOPS, z pomocy korzysta 170 rodzin rocznie (ok. 2% mieszkańców Gminy). Spośród nich ok. 20 % stanowią rodziny składające się z co najmniej 4 członków. Prawie co 8 rodzina ma 5 lub więcej członków – najwięcej jest rodzin z dwojgiem dzieci. Jest to zaledwie niewielka część populacji naszej Gminy, ale pozwala formułować wnioski odnoszące się do wszystkich mieszkańców. Mając na uwadze fakt, iż liczba ludności w Gminie stale wzrasta, a pośród nowych mieszkańców znajdują się także rodziny „3+", należy podjąć działania zmierzające do ich wspierania i umożliwienia pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym. Oprócz wsparcia finansowego na zakup żywności, odzieży, podręczników, rodziny te potrzebują wsparcia w postaci ulg podatkowych, na przejazdy komunikacją zbiorową, zajęcia pozalekcyjne czy organizacji czasu wolnego.

Na dzień 31.12.2018 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 68 wniosków rodzin o wydanie Karty Dużej Rodziny, łącznie 273 osoby otrzymały Kartę (106 dorosłych i 167 dzieci).

Tabela nr 15. Osoby korzystające z Karty Dużej Rodziny

Ilość osób w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	
osoby dorosłe	106
dzieci	167
Łącznie	273

Wykres nr 16. Ilość KDR

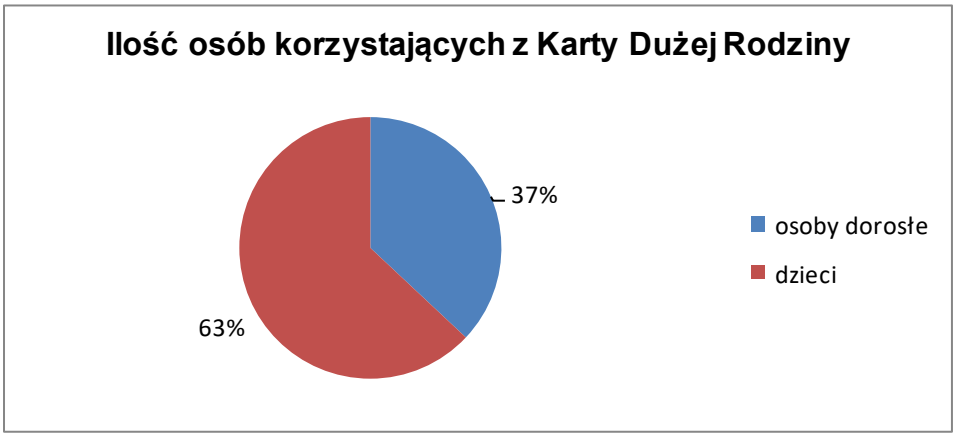

5. Diagnoza pracy asystenta rodziny

Celem wzmocnienia rodziny w należytym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przyznawany był Asystent Rodziny.

Pracę z rodziną asystent prowadzi **za jej zgodą i aktywnym udziałem**, z uwzględnieniem jej trudności, zasobów oraz możliwości wsparcia zewnętrznego. Wspieranie rodziny polega przede wszystkim na uruchomieniu w rodzinach ich zasobów do radzenia sobie w przyszłości z podobnymi trudnościami z jakimi stykają się i będą stykać w codziennym życiu.

Wsparciem objęte zostały rodziny, z wieloma dysfunkcjami, od lat korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej. Dla części tych rodzin ustanowiony był nadzór kuratora z uwagi na nienależyte wykonywanie przez rodziców obowiązków wynikających z kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Praca asystenta polegała na zdiagnozowaniu, przy wsparciu pracownika socjalnego, sytuacji rodziny pod kątem problemów i potrzeb, a następnie wraz z rodziną opracowania planu działania. W ramach obowiązków asystent uczył dorosłych członków rodziny dysponowania finansami, prowadził aktywizację zawodową podopiecznych (uczestniczył w wizytach w urzędzie pracy, rozpoznawał oferty pracy, odbywał wizyty z podopiecznymi u pracodawców). W wielu sytuacjach porządkował sprawy związane z zaległościami w zakresie opłat mieszkaniowych, zaciąganych zobowiązań, zajęć komorniczych.

W przydzielonych do pracy przypadkach dużego zaangażowania wymagała praca z dziećmi. W ramach kontaktu z pedagogami szkolnymi i wychowawcami asystent diagnozował problemy dzieci w nauce. Dla potrzeb dokonania właściwej diagnozy nawiązał współpracę z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, dzięki czemu mógł rozpocząć pracę z dzieckiem, ale również uczyć rodziców jak uczestniczyć w edukacji dziecka. Oprócz działań aktywizacyjnych i wsparcia dzieci asystent bardzo mocno współpracowała ze służbą zdrowia. Dzięki ścisłej współpracy z lekarzami i pielęgniarkami środowiskowymi część z podopiecznych skorzystała z badań diagnostycznych, specjalistycznych łącznie z pobytem w szpitalu. Wieloletnie zaniedbania zdrowotne wpływały na rozwój dzieci, a dorosłym uniemożliwiały powrót na rynek pracy.

Asystent rodziny pracował również nad motywacją członków rodzin do podjęcia leczenia odwykowego. Tutaj ściśle współpracował z GKRPA oraz psychoterapeutą w Punkcie Konsultacyjnym. Asystent rodziny uczestniczył również w Zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej organizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu oraz Dom Dziecka w Kątach Wrocławskich. Do zadań asystenta rodziny należało również sporządzanie dokumentacji do sądu w zakresie pracy z rodzinami pod opieką kuratora sądowego

Tabela nr 4. Objęcie wsparciem rodzin przez asystenta rodziny

L.p.	Rodzina problemowa/ zastępcza	Ilość rodzin	Ilość osób dorosłych	Ilość dzieci
1.	Rodzina problemowa	12	18	26
2.	Rodzina zastępcza/piecza	6	7	9
3.	Rodziny z programu „Za życiem”	1	2	1
RAZEM		**19**	**26**	**36**

Z dniem 31.12.2018 roku Asystent zakończył pracę z 5 rodzinami, w tym z 4 z nich ze względu na zmianę miejsca zamieszkania rodziny oraz 1 ze względu na brak współpracy.

Wykres nr 5. Statystyka pracy z rodziną

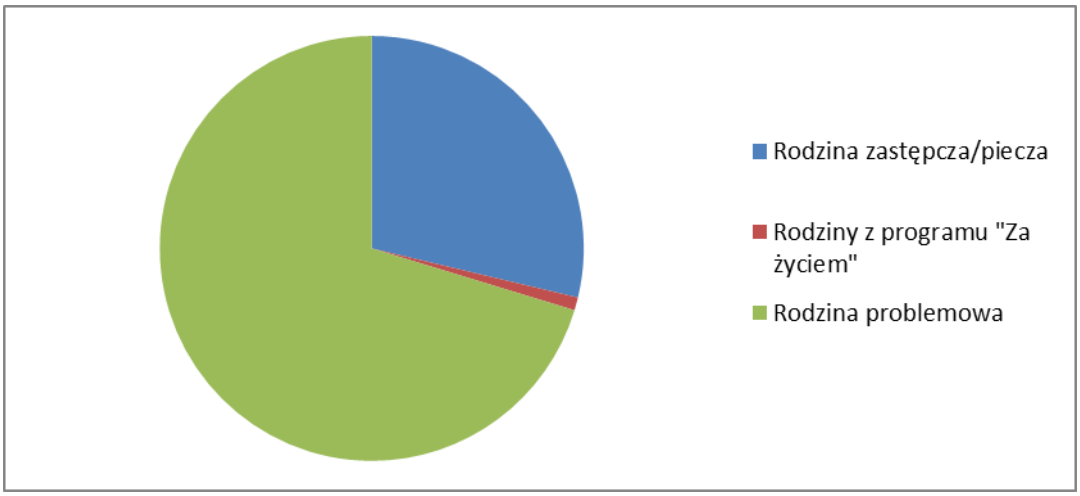

Były to rodziny wielodzietne, z wieloma dysfunkcjami, od lat korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej. Dla części tych rodzin ustanowiony był nadzór kuratora sądowego z uwagi na nienależyte wykonywanie przez rodziców obowiązków wynikających z kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Praca asystenta polegała na zdiagnozowaniu, przy wsparciu pracownika socjalnego, sytuacji rodziny pod kątem problemów i potrzeb, a następnie wraz z rodziną opracowania planu działania. W ramach obowiązków asystent uczył dorosłych członków rodziny dysponowania finansami, prowadził aktywizację zawodową podopiecznych (uczestniczył w wizytach w urzędzie pracy, rozpoznawał oferty pracy, odbywał wizyty z podopiecznymi u pracodawców). W wielu sytuacjach porządkował sprawy związane z zaległościami w zakresie opłat mieszkaniowych, zaciąganych zobowiązań, zajęć komorniczych. W przydzielonych do pracy przypadkach dużego zaangażowania wymagała praca z dziećmi. W ramach kontaktu z pedagogami szkolnymi i wychowawcami asystent diagnozował problemy dzieci w nauce. Dla

potrzeb dokonania właściwej diagnozy nawiązał współpracę z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, dzięki czemu mógł rozpocząć pracę z dzieckiem, ale również uczyć rodziców jak uczestniczyć w edukacji dziecka. Oprócz działań aktywizacyjnych i wsparcia dzieci asystent bardzo mocno współpracowała ze służbą zdrowia. Dzięki ścisłej współpracy z lekarzami i pielęgniarkami środowiskowymi część z podopiecznych skorzystała z badań diagnostycznych, specjalistycznych łącznie z pobytem w szpitalu. Wieloletnie zaniedbania zdrowotne wpływały na rozwój dzieci, a dorosłym uniemożliwiały powrót na rynek pracy.

Asystent rodziny pracował również nad motywacją członków rodzin do podjęcia leczenia odwykowego. Tutaj ściśle współpracował z GKRPA oraz psychoterapeutą w Punkcie Konsultacyjnym. Asystent rodziny uczestniczył również w Zespołach Interdyscyplinarnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w sytuacjach gdy odbierane były dzieci z rodzin gminy Siechnice. Do zadań asystenta rodziny należało również sporządzanie dokumentacji do sądu w zakresie pracy z rodzinami pod opieką kuratora sądowego.

Dodatkowo asystent rodziny stale podnosi kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w szkoleniach i warsztatach. W 2018 r. razem z pracownikiem socjalnym i kierownikiem Ośrodka ukończył Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

6. Pobyt dziecka w pieczy zastępczej

W sytuacji kiedy rodzina nie podejmuje współpracy z asystentem rodziny, bądź zagrożone jest zdrowie i życie dziecka, instytucje pod opieką których przebywa rodzina wnioskują do sądu rodzinnego o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Dzieci odbierane są również w trybie interwencyjnym.

W pieczy zastępczej do dnia 31.12.2018 r. przebywało łącznie **38 dzieci**, w tym:

1) w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest umieszczonych 6 dzieci z terenu Gminy Siechnice,
2) w rodzinach zastępczych niespokrewnionych – 7 dzieci,
3) w rodzinach zastępczych spokrewnionych – 25 dzieci,

Tabela nr 5. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej

Ilość	Spokrewniona rodzina zastępcza	Niespokrewniona rodzina zastępcza	Instytucjonalna piecza zastępcza
Liczba dzieci	*25*	*7*	*6*

Wykres nr 8. Zestawienie ze względu na rodzaj pieczy zastępczej

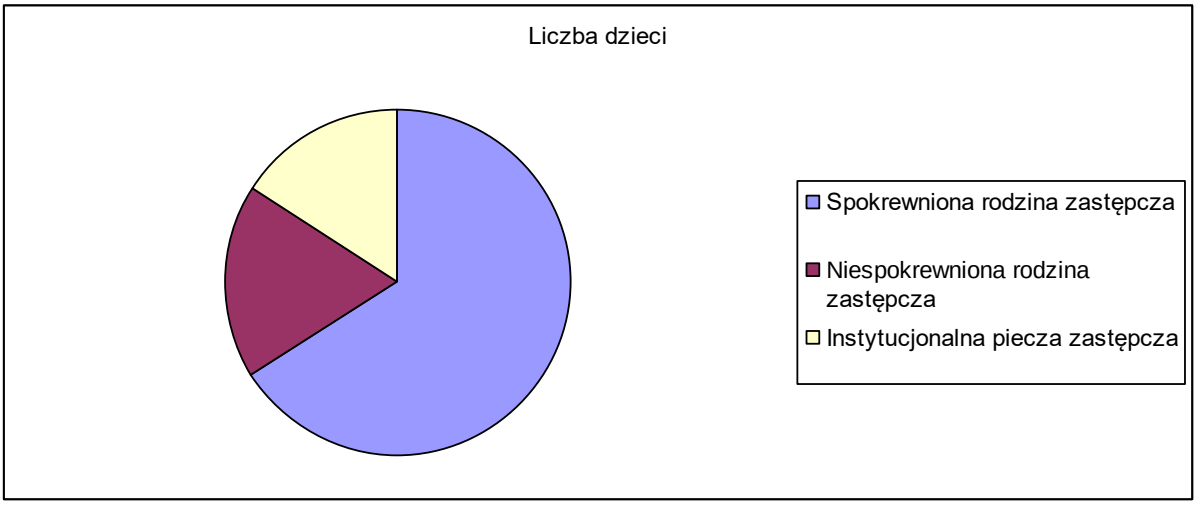

7. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

W okresie od stycznia do grudnia 2018 r. w pieczy umieszczone było **38 dzieci**

w tym zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. za 6 - dzieci ponoszone koszty wynosiły 10 % (umieszczone w 2018 roku)
2. za 7 – dzieci ponoszone koszty wynosiły 30% (umieszczone w 2017 roku)
3. za 25 - dzieci ponoszone koszty wynosiły 50% (umieszczone w 2016 roku)

Dzieci obierane były rodzicom w wyniku interwencji policji, kuratora lub pracowników socjalnych i umieszczane w:

1) rodzinie zastępczej spokrewnionej (rodzina);
2) rodzinnym domu dziecka;
3) domu dziecka;
4) placówce interwencji kryzysowej.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2016-2018 wraz z % i wartościowym udziałem gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej

Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018			
Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej			
10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł
0 dzieci	14 dzieci	17 dzieci	175.105,93	10 dzieci	11 dzieci	28 dzieci	202.190,38	6 dzieci	7 dzieci	25 dzieci	**174.947,67**

Sprawozdanie finansowe

z realizacji

Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siechnice w roku 2018.

L.p.	Rodzaj kosztu	Kwota
1.	Koszty zatrudnienia asystenta rodziny 1 etat	67.876,72
2.	Koszty administracyjne podróże służbowe, rozmowy telefoniczne, art. Biurowe, wynagrodzenia bezosobowe	18.191,11
3.	Koszty utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy	174.947,67
RAZEM		**261.015,50**

Koordynator zadań:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Święta Katarzyna, dnia 27.03.2019 r.

Joanna Bryłkowska-Hehn

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach